

1041

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

z dnia 22 października 1956 r.

w sprawie zasad obrotu butlami do gazów technicznych.

Na podstawie § 11 uchwały nr 740 Prezydium Rządu z dnia 30 października 1954 r. w sprawie gospodarki butlami do gazów technicznych (Monitor Polski z 1954 r. Nr 109, poz. 1499 i z 1955 r. Nr 84, poz. 998) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie dotyczy butli stalowych, służących za zbiorniki przenośne do tlenu, acetylenu, bezwodnika kwasu węglowego, wodoru, powietrza sprężonego, azotu, argonu, gazów sprężonych, skroplonych lub rozpuszczonych pod ciśnieniem, zwanych dalej butlami.

§ 2. 1. Za dostawcę uważa się jednostkę państwową lub spółdzielczą, która dokonała dostawy gazu technicznego w butlach, za odbiorcę zaś jednostkę, na którą wystawiona jest faktura za dokonaną dostawę.

2. Ilekroć w zarządzeniu mowa jest o hurtowni chemicznej, należy przez to rozumieć wojewódzkie hurtownie wyrobów przemysłu chemicznego oraz Składnicę Przemysłu Chemicznego w Częstochowie.

§ 3. 1. Butlę należy starannie zabezpieczyć przed kradzieżą, uszkodzeniami, ogniem itp.

2. Przy przechowywaniu, użytkowaniu i przewożeniu butli należy ściśle przestrzegać przepisów rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 maja 1938 r. o budowie i stanie technicznym przenośnych zbiorników do gazów sprężonych, skroplonych i rozpuszczonych pod ciśnieniem (Dz. U. Nr 39, poz. 329) i rozporządzenia Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 15 maja 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu butli z gazami sprężonymi, skroplonymi i rozpuszczonymi pod ciśnieniem (Dz. U. Nr 29, poz. 115).

§ 4. 1. Do przesyłek butli pełnych i próżnych publicznymi środkami transportu należy zawsze dołączyć specyfikację określającą ilość i numery butli.

2. Wysyłający obowiązany jest do zabezpieczenia butli przy transporcie, zgodnie z wymaganiami przepisów przewoźnika.

§ 5. 1. Dostawca obowiązany jest dołączyć do faktury specyfikację, określającą ilość dostarczonego gazu, ilość i numery butli oraz termin i miejsce zwrotu próżnych butli.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1, ustala dostawca w granicach określonych w tabeli stanowiącej załącznik do zarządzenia.

3. W przypadku dostaw gazu w butlach na rzecz hurtowni chemicznej dostawca w specyfikacji określa tylko ilość dostarczonego gazu, ilość i numery butli i miejsce zwrotu próżnych butli.

§ 6. Odbiór i zgłaszanie reklamacji dotyczących butli pełnych następuje zgodnie z przepisami zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 4 kwietnia 1953 r. w sprawie ogólnych warunków dostaw artykułów chemicznych (Biuletyn PKPG Nr 11, poz. 57).

§ 7. Odbiorca jest obowiązany do prowadzenia ewidencji ruchu butli oraz do prowadzenia ewidencji terminów zwrotu.

§ 8. 1. Butle powinny być zwracane niezwłocznie po opróżnieniu ich z gazu, nie później jednak niż w terminie wyznaczonym zgodnie z § 5.

2. Przyjęcie przez dostawcę butli o innym numerze nie zwalnia odbiorcy z obowiązku zwrócenia numerowo oznaczonej butli, jaką pobrał od dostawcy, w terminie dodatkowo uzgodnionym z dostawcą.

3. Termin, o którym mowa w ust. 1, liczy się od daty odbioru pełnych butli z zakładu dostawcy albo od dnia wysłania butli do dnia zwrotu butli do zakładu dostawcy lub do dnia wysłania butli publicznym środkiem transportu. Dniem wysłania jest data stempla przewoźnika na liście przewozowym.

4. Hurtownie chemiczne obowiązane są zwrócić zakładom produkującym gazy opróżnione butle bezzwłocznie po ich otrzymaniu od odbiorców, załączając specyfikację określającą rodzaj, ilość i numery zwracanych butli.

§ 9. 1. W razie niezwrócenia w terminie butli odbiorca obowiązany jest zapłacić dostawcy tytułem kary umownej po 25 zł za każdy dzień zwłoki przez 15 dni od ustalonego terminu zwrotu oraz po 50 zł za każdy dzień zwłoki przez następne 15 dni.

2. Uiszczenie kar za zwłokę przewidzianych w ust. 1 nie zwalnia odbiorcy od obowiązku zwrotu butli.

3. Dostawca obciąża odbiorcę karą za zwłokę w wysokości ustalonej przepisem ust. 1 i wzywa jednocześnie odbiorcę do dobrowolnej zapłaty kary w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania. Po bezskutecznym upływie tego terminu dostawca wystąpi niezwłocznie z wnioskiem do właściwej komisji arbitrażowej o zapłatę kar umownych za zwłokę oraz o orzeczenie zwrotu butli, o ile odbiorca tymczasem butli nie zwrócił. Dostawca powiadomi o złożeniu tego wniosku jednostkę nadrzędną odbiorcy.

§ 10. Dostawca może na uzasadniony wniosek odbiorcy zgłoszony przed upływem terminu wyznaczonego zgodnie z § 5 przedłużyć termin zwrotu butli na okres nie dłuższy niż termin pierwotny.

§ 11. 1. W razie niemożności zwrotu butli na skutek jej zaginięcia lub zniszczenia odbiorca obowiązany jest powiadomić o tym dostawcę w terminie przewidzianym dla zwrotu butli i uiścić tytułem kary umownej jedнокrotną wartość cennikową nie zwróconej butli, z wyjątkiem przypadku, gdy zaginięcie lub zniszczenie nie było skutkiem działania lub zaniechania odbiorcy.

2. Przepis ust. 1 ma odpowiednie zastosowanie w razie zniszczenia lub utraty części butli, a w szczególności zaworu nakrętki ślepej lub kołpaka, z tym że odbiorca obowiązany jest uiścić dostawcy tytułem kary umownej trzykrotną wartość cennikową tych części.

3. Uiszczenie kary umownej nie zwalnia odbiorcy od zapłaty równowartości zaginionej lub zniszczonej butli oraz jej części.

§ 12. 1. Koszt transportu przy zwrocie butli do zakładu dostawcy ponosi odbiorca. W razie gdy butle wysłane są pu-

blicznymi środkami transportu, odbiorca ponosi koszt transportu tylko do stacji lub portu miejsca przeznaczenia.

2. Butle próżne należy przesyłać najtańszym środkiem transportu.

3. Na żądanie dostawcy przesyłki wagonowe próżnych butli należy nadawać jako przesyłki pośpieszne lub pośpieszno-przyśpieszone. W przypadkach tych różnicę kosztów pomiędzy przesyłką zwykłą a pośpieszną lub pośpieszno-przyśpieszoną ponosi dostawca.

4. Butle powinny być zwracane wraz z kompletnym wyposażeniem w stanie czystym i nie zaoliwionym.

5. Odbiorca obowiązany jest najpóźniej następnego dnia po nadaniu próżnych butli do przewozu wysłać dostawcy zawiadomienie o wysłaniu butli, podając datę nadania i środek przewozu, wagę i ilość butli.

§ 13. 1. Jeżeli próżne butle zostały dostarczone przez odbiorcę jego własnymi środkami transportu do składu lub zakładu dostawcy, dostawca powinien zbadać niezwłocznie butle i stwierdzić ewentualne braki i wady w formie protokołu sporządzonego przy udziale przedstawiciela odbiorcy.

2. Jeżeli zwrot próżnych butli nastąpił obcymi środkami transportu, dostawca powinien niezwłocznie, lecz nie później niż w ciągu 8 dni od dnia odbioru butli, zbadać je i w razie stwierdzenia braków lub wad sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego.

3. O miejscu i czasie zamierzonego sporządzenia protokołu dostawca powiadomi odbiorcę w takim terminie, by mógł on delegować swego przedstawiciela. Niestawienie się przedstawiciela odbiorcy nie wstrzymuje sporządzenia protokołu.

4. W razie różnicy zdań pomiędzy przedstawicielami dostawcy i odbiorcy co do stanu butli dostawca może wezwać biegłego.

5. W razie potwierdzenia przez biegłego zastrzeżeń dostawcy koszt ekspertyzy ponosi odbiorca, w przeciwnym razie dostawca.

6. W razie nieobecności przedstawiciela odbiorcy przy sporządzaniu protokołu dostawca powiadomi odbiorcę o stwierdzonych protokolarnie wadach i brakach w terminie określonym w ust. 2 pod rygorem utraty roszczenia z tego tytułu.

§ 14. W razie gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przez dostawcę przy odbiorze próżnych butli (wady ukryte), sporządzenie protokołu i powiadomienie odbiorcy o brakach i wadach zwróconych butli powinno nastąpić nie później niż w ciągu 8 dni od dnia ich wykrycia.

§ 15. 1. Za stwierdzone przez dostawcę nadmierne zużycie przez odbiorcę acetonu z butli acetylenowej odbiorca obowiązany jest zapłacić jednokrotną wartość cennikową nadmiernie zużytego acetonu, obliczoną na podstawie cen zbytu acetonu.

2. Za nadmierne zużycie acetonu z butli acetylenowej uważa się zużycie acetonu powyżej 0,1 kg na każde 10 litrów pojemności wodnej butli.

§ 16. 1. Koszty naprawy uszkodzeń butli i usunięcia ich braków zawinionych przez odbiorcę obciążają odbiorcę.

2. Koszty remontu butli wynikłe z normalnego zużycia obciążają zakład, którego składnikiem majątkowym jest butla.

§ 17. W razie zwrócenia przez odbiorcę butli tlenowej w stanie zaoliwionym odbiorca obowiązany jest zapłacić dostawcy karę umowną w wysokości jednokrotnej wartości cennikowej butli.

§ 18. 1. Przy dostawach gazów na rzecz jednostek prywatnych dostawcy obowiązani są w umowach o dostawę zastrzec zwrot butli w terminie określonym zgodnie z § 5 pod rygorem kar umownych określonych w § 9 i pobrać kaucję w wysokości jednokrotnej wartości butli na częściowe zabezpieczenie kar umownych i wartości butli.

2. Kaucja podlega zwrotowi z chwilą zwrotu butli w terminie.

§ 19. Przepisy § 9 nie mają zastosowania przy zwrocie butli próżnych przez hurtownie chemiczne.

§ 20. Przepisy zarządzenia w przedmiocie terminów zwrotu oraz kar umownych nie mają zastosowania w przypadku sprzedaży gazu w butlach, stanowiących składniki majątkowe odbiorcy.

§ 21. Należności z tytułu kar umownych za niezwrócenie butli do gazów technicznych w terminach ustalonych zgodnie z zarządzeniem Ministra Przemysłu Chemicznego z dnia 26 stycznia 1955 r. w sprawie zasad obrotu butlami do gazów technicznych (Monitor Polski Nr 9, poz. 100) ulegają umorzeniu pod warunkiem zwrotu tych butli w następujących terminach, liczonych od dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia:

- 1) dla odbiorców odbierających gazy w butlach do dalszej odsprzedaży — w ciągu 45 dni,
- 2) dla innych odbiorców — w ciągu 30 dni.

§ 22. Kwoty uiszczone przez odbiorców z tytułu kar umownych za nieterminowy zwrot butli do dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia nie podlegają zwrotowi. Nie odnosi się to do kwot uiszczonych na podstawie nieprawomocnych orzeczeń komisji arbitrażowych.

§ 23. 1. Ulega umorzeniu wszczęte postępowanie arbitrażowe o zapłatę kar umownych, które uległy umorzeniu na podstawie niniejszego zarządzenia.

2. Koszty postępowania arbitrażowego w sprawach umorzonych obciążają pozwanego.

§ 24. Prawomocne orzeczenia arbitrażowe pozostają w mocy, choćby nie zostały wykonane.

§ 25. Traci moc zarządzenie Ministra Przemysłu Chemicznego z dnia 26 stycznia 1955 r. w sprawie zasad obrotu butlami do gazów technicznych (Monitor Polski Nr 9, poz. 100).

§ 26. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu Chemicznego: w z. B. Taban

Załącznik do zarządzenia Ministra
Przemysłu Chemicznego z dnia
22 października 1956 r. (poz. 1041)

TABELA TERMINÓW ZWROTU BUTLI DO GAZÓW TECHNICZNYCH

Lp.	Wyszczególnienie	Termin zwrotu w dniach
1	<p><i>Tlen i acetylen</i></p> <p>a) dla odbiorców nabywających te gazy do dalszej odsprzedaży</p> <p>b) dla odbiorców mających swe składy, oddziały lub stanowiska pracy — zaopatrywane niecentralnie lub rozrzucone na terenie kilku powiatów i województw, dla państwowych i spółdzielczych gospodarstw rolnych, państwowych i gminnych ośrodków maszynowych oraz w innych przypadkach pobierania tlenu lub acetyleny dla potrzeb gospodarki rolnej</p> <p>c) dla zakładów leczniczych, aptek, instytutów naukowo-badawczych, zakładów naukowych, laboratoriów, jednostek państwowych i spółdzielczych, pobierających tlen lub acetylen na zaopatrzenie statków morskich i pociągów ratunkowych, dla jednostek wojskowych, jednostek służby łączności i radia, instytucji kulturalnych, oświatowych i wydawniczych oraz dla państwowych i spółdzielczych jednostek pobierających nieznaczną ilość gazu w celu utrzymania stałej rezerwy awaryjnej</p> <p>d) dla państwowych i spółdzielczych jednostek pobierających nieznaczne ilości tlenu lub acetyleny, a mianowicie nie więcej niż 1200 m³ tlenu lub 300 kg acetyleny kwartalnie, państwowych i spółdzielczych przedsiębiorstw remontowych, rzemieślniczych warsztatów usługowych uspołecznionych i prywatnych</p> <p>e) dla pozostałych odbiorców</p>	<p>od 25 do 35</p> <p>od 15 do 35</p> <p>od 15 do 90</p> <p>od 15 do 30</p> <p>od 7 do 20</p>
2	<p><i>Argon, azot i powietrze sprężone</i></p> <p>a) dla odbiorców nabywających te gazy do dalszej odsprzedaży</p> <p>b) dla pozostałych odbiorców</p>	<p>od 30 do 60</p> <p>od 15 do 40</p>
3	<p><i>Kwas węglowy</i></p> <p>a) dla odbiorców nabywających kwas węglowy do dalszej odsprzedaży: w okresie: od 1.IV. do 30.IX. od 1.X. do 31.III.</p> <p>b) dla miejskich przedsiębiorstw gastronomicznych mających większe ilości zakładów: w okresie: od 1.IV. do 30.IX. od 1.X. do 31.III.</p> <p>c) dla wiejskich jednostek handlu detalicznego, prowadzących zakłady gastronomiczne i pobierających kwas węglowy do tych zakładów: w okresie: od 1.IV. do 30.IX. od 1.X. do 31.III.</p> <p>d) dla zakładów służby zdrowia, zakładów naukowych, instytutów naukowo-badawczych, laboratoriów, statków morskich oraz zakładów pobierających ten gaz do celów uprawy rolnej — w ciągu całego roku</p> <p>e) dla wszystkich innych odbiorców: w okresie: od 1.IV. do 30.IX. od 1.X. do 31.III.</p>	<p>od 20 do 60</p> <p>od 40 do 90</p> <p>od 15 do 35</p> <p>od 20 do 40</p> <p>od 30 do 60</p> <p>od 50 do 80</p> <p>od 30 do 90</p> <p>od 15 do 30</p> <p>od 20 do 50</p>
4	<i>Chlorek metylu</i>	od 30 do 45
5	<i>Dwutlenek siarki</i>	od 25 do 50
6	<i>Amoniak skroplony, chlor ciekły, gaz pędny</i>	od 30 do 60
7	<i>Podtlenek azotu</i>	od 50 do 70
8	<i>Inne gazy</i>	od 90 do 140